Høgskolen i Hedmark

Studieplan 2012/2013

Master i psykisk helsearbeid

Studiepoeng: 120

Studiets varighet, omfang og nivå

Mastergradsstudiet omfatter 120 studiepoeng i henhold til § 5 i KDs ”Forskrifter om krav til mastergrad av 1. desember 2005”. Studenter opptatt til videreutdamning (60 sp) kan tilbys heltids- eller deltidsstudium. Andre studieår er et heltidstudium som avsluttes med mastergradsoppgave (35 sp). Arbeidet med mastergradoppgavens design gjennomføres i siste del av tredje semester (8a: 5 sp). [1]

[1] Første studieår kan tas ved Høgskolen i Hedmark. Andre studieår tas ved den institusjon som har ansvar for det enkelte emne. Dette går frem under kapittel 10: Emnebeskrivelser 2. studieår.

Innledning

Bakgrunn

Flere aktuelle helse- og utdanningspolitiske dokumenter underbygger behovet for økt satsning på psykisk helse, kvalitet og samordning av tjenestetilbudene innen feltet og på økt tilgang på kvalifisert personell. Dette fremgår bl.a. av følgende dokumenter:

· Både i Lov om pasientrettigheter (2. juli1999 nr 63), i Lov om spesialisthelsetjeneste (2. juli 1999 nr 61) og i Lov om helsepersonell (2. juli 1999 nr 64) sies det i § 1 at lovenes formål er å bidra til å sikre tjenestetilbudets kvalitet.

· Lønning 2-utvalget (NOU 1997:18) presiserte at arbeidet med psykiske lidelser måtte prioriteres og forsterkes.

· Stortingsmelding 25 (1996-97) Åpenhet og helhet – om psykiske lidelser og tjenestetilbudene omtaler bl.a. behovet for etter- og videreutdanning innen psykisk helsearbeid. Det presiseres at det er nødvendig å finne frem til de områdene som krever økt spesialisering eller fordypning for at brukerne skal få de tjenestene de har behov for (s 126).

· St prp nr. 63 (1998-99) Opptrappingsplan for psykisk helse 1999 - 2006 fulgte opp Stortingsmelding 25. Her ble det bebudet økt satsing på videre- og etterutdanning både innen voksenpsykiatrien og barne- og ungdomspsykiatrien.

· St meld nr 27 (2000-01) Kvalitetsreformen innførte en ny gradsstruktur som plasserte videreutdanningene (60 sp) i et utdannings- og gradsmessig ingenmannsland.

Mastergradsstudier i psykisk helsearbeid vil bidra til å oppfylle målsettingene som er uttalt i disse offentlige dokumentene. Nåværende videreutdanninger er viktige og nødvendige utdanningstilbud for å

møte behovene for kvalifisert personale innen psykisk helsevern og psykisk helsearbeid i kommunene. Videreutdanningenes styrke er deres kliniske og praktiske profil og forankring. Samtidig vil det være behov for fagpersoner med utdanning på høyere grads nivå som kan bidra til kunnskapsutvikling, nyorientering og utvikling av tjenestetilbudene innen det brede feltet psykisk helse.

Høgskolen i Hedmark – i samarbeid med Høgskolen i Vestfold og Høgskolen i Gjøvik - har utviklet mastergradsstudiet som bygger på videreutdanning i psykisk helsearbeid (60 sp med 35 sp felles faginnhold og 25 sp fagfordypning i tverrfaglig psykososialt arbeid og psykiatrisk sykepleie). Dette gir studentene en fleksibel mulighet til enten å avslutte etter første studieår med kompetanse tilsvarende videreutdanning i psykisk helsearbeid, eller å gå videre til mastergrad. Denne løsningen vil bidra til at videreutdanningene finner sin plass i gradssystemet – samtidig som utdanningen på videreutdanningsnivå beholder sin praksisrelevans.

Studiets fokus og idegrunnlag

Som begrep er *psykisk helsearbeid* relativt nytt og er et svar på helsepolitiske reformtiltak i forhold til arbeid for å fremme psykisk helse. Begrepet ble introdusert i 1998 i forbindelse med etablering av en ny tverrfaglig videreutdanning i psykisk helsearbeid. Denne utdanningen skulle erstatte de tidligere videreutdanninger i psykiatrisk sykepleie, psykiatrisk sosialt arbeid og psykosomatisk og psykiatrisk fysioterapi. Hensikten med utdanningsreformen var å bidra til å sikre et felles forståelsesgrunnlag for ulike grupper som arbeider innen feltet og slik øke samarbeidsmuligheter og sørge for bedre samordning av tjenestetilbudene. Samtidig åpnes det for nye forståelsesmåter og praksisformer i forhold til mennesker med psykiske lidelser. I ”Opptrappingsplanen for psykisk helse (1999-2006)” benyttes også begrepet psykisk helsearbeid. Når det dreier seg om forskning, har psykisk helsearbeid som betegnelse erstattet det tidligere ”psykiatrisk helsetjenesteforskning” i Norges Forskningsråds program Helsetjenester og helseøkonomi i perioden 2001-2005 (Kolstad A.: Psykisk helsearbeid – fra forskning til praksis, eller omvendt? *Tidsskrift for Psykisk Helsearbeid* , 2004, 1:13-26). Denne dreining er et uttrykk for at helsetjenesten skal omfatte alt arbeid for å bedre folks psykiske helse.

I det følgende presenteres først noen perspektiver på psykisk sykdom og lidelse, dernest psykisk helse og så til slutt klargjøres psykisk helsearbeid som er mastergradsstudiets gjenstandsområde.

Psykisk sykdom og lidelse

Det er et skille mellom psykisk sykdom og psykisk lidelse. På engelsk benyttes betegnelsene *disease* som er relatert til sykdom - og står for det objektive, naturvitenskapelige perspektiv, mens *illness* representerer det subjektive, opplevelsesmessige og erfaringsbaserte perspektiv. Pasienten lider av (eller under) sykdom, mens legen diagnostiserer og behandler sykdom. ’Illness’ fører til opplevelser og erfaringer av diskontinuitet (dvs. manglende sammenheng) i personens eksistens, og virker inn på hans sosiale roller. I den moderne, medisinsk-vitenskapelige forståelse betraktes ’disease’ som unormale funksjoner – eller unormale strukturer – i kroppsorganer eller systemer. Når en sykdomstilstand (disease) er ekstrem, som for eksempel i sluttstadiet av en ondartet sykdom, vil dens gjennomgripende

preg gjøre sykdomsopplevelsen (illness) uunngåelig. Men disse to fenomenene følges ikke alltid ad. En *sykdomstilstand* kan opptre *uten sykdomsopplevelse* , og en *sykdomsopplevelse* kan forekomme *uten sykdomstilstand.*

Når det gjelder lidelsesaspektet, kan fire former skilles ut selv om de hos den enkelte kan være overlappende. Det er innen denne forståelsen av lidelse at lindring av (psykisk) lidelse har sin grunnleggende mening:

1. *Sykdomslidelse* : Denne formen for lidelse henger først og fremst sammen med opplevelsen av sykdom eller sykdomstilstand - og de konsekvenser denne medfører i livssituasjonen. Personen vil her i stor grad forklare sin lidelse ut fra sykdommen og henviser til diagnosen og behandlingen.

2. *Eksistensiell lidelse* : Denne formen er en livslidelse som følger savn av livsmening – dvs. at man ikke ser mål eller mening med livet – at man ikke vet hvorfor man lever, men bare eksisterer. Lidelsen oppleves i relasjon til det egne, unike livet – hvor man bærer på innsikten om menneskets adskilthet og dermed ensomhet.

3. *Omsorgs- og behandlingslidelse: Dette er* en lidelse som primært kan oppstå i relasjonen mellom den som søker hjelp og hjelperen. Lidelsen kan ligge i savnet av en virkelig relasjon – en relasjon som oppleves som uverdig eller ikke-delende og kjærlighetsløs. Den kan oppleves som krenkelse av ens verdighet, fordømmelse og straff – samt maktutøvelse og manglende omsorg. Behandlingslidelsen kan dreie seg om å bli fratatt følelser og påført plagsomme bivirkninger (ved medikamentell behandling), og å bli angrepet i sin autonomi gjennom ulike former for tvang.

4. *Sosial lidelse* : Den sosiale lidelsen er relatert til reduserte muligheter til samfunnsdeltagelse, og til samfunnsmessige reaksjoner på personers sykdomsuttrykk i det offentlige rom. Sosial lidelse kan oppleves i forhold til at man har mistet en verdsatt rolle, at man ikke har meningsfulle oppgaver – eller at man opplever fattigdom, utstøtning, boligproblemer, ensomhet, isolasjon og diskriminering. Den sosiale lidelsen står i nær tilknytning til den eksistensielle.

Psykisk helse

Helse kan betraktes som en prosess. Psykisk helse innebærer at emosjoner, interesser, motivasjoner, holdninger og verdier hos personen fortsetter å modnes gjennom livet etter som personen: 1) engasjerer seg i samhandling med andre mennesker og omgivelsene, 2) viser fleksibilitet og stabilitet i tilpasnings- og mestringsevner, 3) utfører de utviklingsoppgaver som møtes i ulike livsfaser og aldre og 4) oppfyller (evt. fornyer) sosiale roller. Helsen er dermed en multidimensjonal og integrerende prosess og inkluderer fysiske, intellektuelle, utviklingsmessige, emosjonelle, åndelige og sosiokulturelle aspekter som er avhengige av tid, sted og situasjon.

Helse er et relativt begrep som innholdsmessig er flertydig, det er nært forbundet med livskvalitet – det står i relasjon til lidelse – og er avhengig av håp. I et holistisk perspektiv ser man kontinuumet helse – uhelse som en bølgebevegelse som er dynamisk og bevegelig.

Allment kan det trekkes frem to perspektiver på helse og sykdom. I det ene perspektivet betraktes helse som motsetning til sykdom. Dette perspektivet blir tydelig i den medisinske tilnærmingen, hvor

medisinens oppgave er å lindre og helbrede sykdommer – og forsøke å gjenskape helse hos de individer som søker hjelp. I det andre perspektivet finnes et helhetssyn. Mennesket ses på som en dynamisk helhet. Begreper som går igjen i dette perspektivet på helse er bl.a. tilpasning, mestring, smerte, angst og handlingsevne. Disse to perspektivene utelukker ikke hverandre. En dekkende teori om helse må derfor kunne gjøre rede for både holistisk helse og for en særskilt sykdom.

Å fremme *psykisk helse* forutsetter en vedvarende oppmerksomhet og innsats for å stimulere og beskytte psykisk helse gjennom hele livet, særlig i forhold til sosialt marginaliserte grupper. Godt planlagte programmer som rettes mot livs- og arbeidsmiljø, kan hjelpe mennesker til å oppnå en opplevelse av meningssammenheng, bygge opp og vedlikeholde gjensidig støttende sosiale relasjoner og å mestre stressende situasjoner og hendelser. Sammenfattet legges følgende stipulative definisjon av psykisk helsefremmende arbeid til grunn i studiet:

Psykisk helsefremmende arbeid sikter mot å sette folk i stand til å makte livshendelser, både de forutsigbare og de uforutsigbare, gjennom å øke selvaktelse og opplevelse av velvære. Det innebærer å arbeide direkte med individer, grupper og lokalsamfunn, og søke å influere på de sosiale, økonomiske og miljømessige faktorer som kan ha betydning for psykisk helse. (Fritt etter McCulloch G.F. & Boxer J.: Mental Health Promotion. In: Thompson T. Mathias P. (eds.) *Lyttle's Mental Health and Disorder*. Edinburgh: Balliére Tindall, 2000)

Dette innebærer at psykisk helsearbeid også må forstås som en virksomhet som søker å styrke individer, familier og lokalsamfunn slik at de blir mer *motstandsdyktige* til å kunne tåle det stress som uvegerlig følger hverdagsliv og samfunnsliv. Man kan ikke fjerne all risiko fordi slike forhold er en innebygd del av et aktivt liv.

Psykisk helsearbeid

Psykisk helsearbeid omfatter mer enn den profesjonelle virksomhet på feltet. Arbeid for å fremme psykisk helse er en oppgave den enkelte har i sitt eget liv, det er en oppgave for folk flest i deres ulike sosiale sammenhenger og det er en oppgave for alle offentlige etater i en kommune. I dette studiet rettes imidlertid fokus på samarbeidet mellom brukere og ansatte for å fremme psykisk helse, livsmot og lindre psykisk lidelse gjennom bl.a. å støtte hjelpsøkende personer til å bryte onde sirkler.

Utgangspunktet for psykisk helsearbeid er brukernes behov og ikke tjenestene. Derfor er det viktig at tjenestetilbudene utformes i samarbeid med brukere og deres interessegrupper. Følgelig må brukernes synspunkter etterspørres og tas hensyn til i all planlegging av helse- og sosialtjenester. Dette forutsetter at det legges et *brukerperspektiv* på begrunnelsen for og oppbyggingen av tjenestetilbudene. Brukerperspektivet innebærer at brukernes erfaringskunnskap aktivt søkes og inkluderes i grunnlaget for beslutninger om tiltak og at brukerdeltagelse blir hjørnestenen i psykisk helsearbeid.

Sammenfattet kan *psykisk helsearbeid* beskrives som en relasjonsbyggende virksomhet som er rettet mot å fremme helse og redusere konsekvensene av psykisk uhelse, sykdom og lidelse i befolkningen. Det er et tverrfaglig arbeid som foregår både på individ-, gruppe- og lokalsamfunnsnivå. Kunnskapsgrunnlaget er flerfaglig og tverrfaglig med fokus på faktorer og prosesser som henholdsvis fremmer og hemmer menneskers opplevelse av helse og sosial tilhørighet for individer og grupper, hvilke tiltak som lindrer lidelse og motvirker funksjonshindringer - og hvilke tjenester som samsvarer med behov hos de som søker/ trenger hjelp. Arbeidet forutsetter tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid, samarbeid på tvers av tjenestenivåer - og fremfor alt samarbeid med brukere og deres sosiale nettverk.

For å få et overordnet perspektiv på psykisk helsearbeid i lokalsamfunnet, er det naturlig å ta utgangspunkt i WHOs helsepolitiske dokument *Health21* (Region Europa 1998). Her trekkes psykisk helse frem som et viktig satsningsområde. Det etiske grunnlaget for WHOs *Health21* hviler på tre grunnleggende verdier:

· Helse som en grunnleggende menneskelig rettighet

· Likhet i helse og solidaritet i handling mellom og innen alle land og deres innbyggere

· Deltagelse og ansvar for både individer, grupper, institusjoner og samfunn for vedvarende fremme av helse

Disse verdiene ligger til grunn for sentrale handlingsstrategier. For å sikre fremdrift av vitenskapelig, økonomisk, sosial og politisk gjennomføring av *Health21* , løftes fire handlingsstrategier frem som harmonerer med den offisielle norske helsepolitikken i forhold til psykisk helsearbeid:

1. Flersektorielle strategier for å møte forhold som påvirker helsen – slik som fysiske, økonomiske, sosiale, kulturelle og kjønnsmessige perspektiver.

2. Resultatorienterte helseprogrammer og investeringer som stimulerer helse og klinisk omsorg.

3. En integrert familie- og primærhelsetjeneste som støttes opp av en fleksibel og responsiv spesialisthelsetjeneste.

4. En deltagende helsestimulerende prosess som involverer relevante partnere på alle nivåer; hjem, skole og arbeid, lokalsamfunn og stat – og som fremmer felles avgjørelser, gjennomføring og ansvarlighet.

Læringsutbytte

Mastergradsstudiet skal gi teoretisk og klinisk fordypningskompetanse i psykisk helsearbeid med faglig spesialisering i psykososialt arbeid eller psykiatrisk sykepleie. Studiet skal ha en klinisk og praktisk tilnærming hvor helse, lidelse, sykdom, funksjonshindringer og bedring er sentrale tema. Disse temaene belyses og analyseres både som ”fakta” og som subjektive fenomener som påvirkes av samfunnsmessige forhold, av personlig opplevelse og erfaring og som gis mening i en kulturell sammenheng. Studiet skal dermed gi innsikt og forståelse for forhold som fremmer psykisk helse for enkeltindivider, grupper og lokalsamfunn, og hvilke faktorer som kan medvirke til psykisk uhelse,

lidelse og sykdom. Videre skal studiet gi en kritisk dimensjon på psykisk helsearbeid slik at fagets samfunnsmessige sammenheng og forpliktelser aktualiseres. Studiets flerfaglige og tverrfaglige kunnskapsgrunnlag og fokusering av pasienters/brukeres erfaringsbaserte kunnskap - skal bidra til at studentene rustes til aktivt tverrfaglig samarbeid og til samarbeid med brukere og deres nettverk.

Studiets praksisnære forankring medfører at studentene i særlig grad skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innen handlings- og brukerorientert forskning og evaluering for å bedre kvaliteten i psykisk helsearbeid. Studentene skal få trening i å kunne lokalisere forskningsetiske problemer knyttet til praksisnær forskning og vurdere hvilke konsekvenser disse får for forskningens gjennomføring.

Gjennom studiet skal studentene ha tilegnet seg og kunne anvende

· kunnskap om og innsikt i ulike perspektiver på psykisk helse og sykdom/lidelse ut fra natur-, samfunns- og åndsvitenskapelige tilnærminger

· reflekterte og kritiske holdninger omkring faglige og etiske problemstillinger knyttet til psykisk helsearbeid innen og mellom spesialist- og kommunehelsetjeneste

· relasjonsfremmende holdninger og ferdigheter i utredning, vurdering, iverksetting og evaluering av tiltak basert på uttalte og/eller observerte behov for psykiske helsetjenester (av helsefremmende, forebyggende, behandlende og/eller re/habiliterende karakter)

· personlig og faglig innsikt i og erfaring med hvordan psykisk helse og uhelse kan påvirkes gjennom egen og andres omsorg, pleie og behandling

· selvstendig og kreativ kompetanse når det gjelder å utvikle og iverksette nye måter å løse problemer og utfordringer på

· kunnskap om vitenskapsteori, forskningsmetoder og ferdigheter i selvstendig empirisk og teoriforankret forskningsarbeid innen psykisk helsearbeid.

Målgruppe

Studiets målgruppe er yrkesutøvere innen velferdsyrkene som har bachelor/cand.mag. grad i ulike helse- og sosialfaglige utdanninger samt minst to års relevant yrkespraksis. Søkere med annen 3-årig høgskole- eller universitetsutdanning kan etter vurdering tas opp til studiet. Personer som tidligere har gjennomgått videreutdanning i psykiatrisk sykepleie/psykisk helsearbeid kan søke om direkte opptak til 2. studieår (jf. Opptakskrav/innpassing 2. studieår).

Søkerne kan enten søke opptak til mastergradsutdanning (120 sp) eller videreutdanning i psykisk helsearbeid (60 sp). Det blir følgelig opptatt to studentgrupper, men undervisningen organiseres som fellesundervisning i 1. studieår.

Kompetanse

Avsluttet førsteårsstudium tilsvarer tidligere videreutdanning i psykisk helsearbeid (60 sp) og gir rett til å arbeide som psykisk helsearbeider/psykiatrisk sykepleier. Kandidater med mastergrad i psykisk helsearbeid vil ha faglige kvalifikasjoner for kliniske stillinger på avansert nivå på spesialist- og

kommunehelsetjenestenivå, undervisnings- og fagutviklingsstillinger innen området psykisk helsearbeid (evt. kombinasjonsstillinger i høgskole/klinisk praksis) – samt ha kompetanse for faglig ledelse. Fullført studium gir rett til tittelen Master i psykisk helsearbeid (Master of Mental Health Care).

Opptakskrav

Bachelorgrad (profesjonsrettet) innen helse- og sosialfag eller pedagogiske fag, eller annen relevant høgere utdanning av minst 3 år omfang, samt to år relevant yrkeserfaring etter fullført grunnutdanning. (Ved opptak direkte til 2. studieår: Ovennevnte, samt videreutdanning (60 sp) i psykisk helsearbeid/psykiatrisk sykepleie, psykiatrisk sosialt arbeid, psykosomatisk og psykiatrisk fysioterapi eller annen relevant videreutdanning).

Undervisnings- og læringsformer

Studiets erfaringsbaserte tilnærming til fagfeltet

Psykisk helsearbeid trenger klargjøring av hvilke teoretiske perspektiver som faggruppene og deres samarbeidspartnere (inkludert brukere og pårørende) mener arbeidet bør hvile på – og hvilke praktiske følger denne forståelsen får i det daglige arbeid. Mastergradsstudiet skal gjennom forskningsbasert undervisning bidra til denne klargjøringen. Når man skal analysere hvordan psykisk uhelse og sykdom oppstår, er det tre faktorer som synes avgjørende (Cullberg J.: Dynamisk psykiatri i teori og praksis. Oslo: TANO, 1994), nemlig *sårbarhetsfaktorer (genetiske, biologiske og psykososiale), utløsende faktorer (psykologiske og biologiske) og beskyttelsesfaktorer (det sosiale nettverk, arbeid og sysselsetting og opplevelse av sammenheng og mening i livet). Alle disse områdene vil være relevante for forskning i psykisk helsearbeid.*

I og med at studiet fokuserer psykisk helsearbeid vil det være viktig å styrke den erfarings- og praksisnære undervisnings- og forskningsprofil. Dette innebærer at man søker kunnskap om hvordan psykisk lidelse oppleves og kan forstås – samt å undersøke hvilke modeller for psykisk helsearbeid som erfares som virksomme både ut fra et profesjonelt perspektiv og et brukerperspektiv. Studiet vil derfor ta utgangspunkt i handlingsorienterte, aksjonsrettede forskningsstrategier i nært samarbeid med praksisfeltet og ha som mål å produsere praksisrelevant kunnskap.

Studiets erfaringsbaserte karakter skal tas vare på ved at teoretiske kunnskaper, praktiske ferdigheter og klinisk kompetanse vektlegges. Arbeidsformene i studiet skal ivareta mangfold, personlig uttrykksform og faglige forståelse for å fremme den enkelte students yrkes- og samhandlingskompetanse innen psykisk helsearbeid. Læringsmodellen er interaktiv, og søker å ivareta en rimelig balanse mellom ressursforelesninger og dialog.

Studiet legger opp til tilstedeværelse på utdanningsinstitusjon og bruk av fleksible, nettbaserte metoder (bl.a. Fronter som informasjons- og læringsverktøy) og videokonferanser. Det legges opp til varierte undervisnings- og arbeidsformer som inkluderer forelesninger, seminarer, mappevurdering, prosjektarbeid, individuell- og gruppeveiledning, opplevelsesorientert læring, ferdighetstrening og praksisstudier.

Studie og eksamensoppgaver

I felles innholdsdel i første studieår (Emne 1 (4PH7701), del 1-3 er det fremlegg på 2 studieoppgaver, i tillegg til innlevering av 2 eksamensoppgaver. Form og innhold presiseres i oppgaveteksten. Studentene skal benytte pensumlitteratur i tillegg til eget litteratursøk.

Praksisstudier

I første studieår inngår totalt ti ukers praksisstudier. Disse fordeles slik: To ukers prosjektpraksis (Inngår i 4PH7701 som del av eksamen) relatert til en problemstilling med betydning for psykisk helsearbeid i lokalsamfunnet – og åtte ukers veiledet klinisk praksis (jf.4PHP701). Innen de kliniske praksisstudiene starter, utarbeider studentene tentative mål for studiene og presiserer metoder for å nå målene.

Psykisk helsearbeid omfatter helsefremmende og forebyggende arbeid (inkludert rehabilitering), omsorg, administrasjon og undervisning. De to praksisperiodene skal samlet ivareta disse aspektene.

For å bli godkjent som praksissted kreves følgende: Virksomheten drives i tråd med aktuelle helse- og sosialpolitiske føringer; den har et tilfredsstillende faglig nivå og har kvalifiserte veiledere for studentene; virksomheten ønsker å inngå i aktivt samarbeid med høgskolen om kunnskapsutvikling og utprøving.

Det er utarbeidet retningslinjer for praksisstudiene.

Vurderingsformer

Det benyttes ulike vurderingsformer i de forskjellige emnene (figur 2), avhengig av mål, faglig innhold, organisering og undervisningsformer. Samtidig er det lagt opp til en progresjon og variasjon i bruk av vurderingsformer i de ulike emnene som vist nedenfor. Vurderingsform presenteres under det enkelte emne.

I alle emnene, bortsett fra etikk, inngår obligatoriske studiekrav som må være bestått før studenten kan framstille seg for vurdering. Det utarbeides skriftlige retningslinjer for alle skriftlige arbeider. Studiekravene er beskrevet under det enkelte emne.

Figur 2, oversikt over vurderingsformer

Emne	Vurderingsform	Vurderingsuttrykk
4PM790 – Masteroppgave i psykisk helsearbeid, 35 sp	Mastergradsoppgave	Graderte karakterer fra A-F, med E som laveste ståkarakter
Valgfri fordypning, 10 sp:	Gruppeoppgave med muntlig presentasjon	Bestått/ikke bestått
4PM781 Psykisk helsearbeid i		

lokal-samfunnet		
4PM782 Psykisk helsearbeid i spesialist-helsetjenesten		
4PM783 Psykisk helsearbeid relatert til psykiske lidelser hos eldre		
4PM780 Vitenskapsteori og metode	Individuell skriftlig dagseksamen	Graderte karakterer fra A- F med E som laveste ståkarakter
	Fordypningsoppgave	Graderte karakterer fra A-F, med E som laveste ståkarakter
Faglig fordypning, 10 sp:		
4PH7721 Teoretiske perspektiver på psykososialt arbeid		
4PH7731 Teoretiske perspektiver på psykiatrisk sykepleie		
	Evaluering av praksis	Bestått/ikke bestått
Faglig fordypning, 15 sp:		
4PHP701 Utvikling og utøvelse av psykososialt arbeid		
4PHP711 Utvikling og utøvelse av psykiatrisk sykepleie		
4PH771 Etikk og menneskesyn, 5 sp	Hjemmeoppgave	Bestått/ikke bestått
4PH7701 Mennesket, psykiske lidelser og det sosiale miljø-tjenesteorganisering og kommunikasjon	Hjemmeeksamen individuell	Graderte karakterer fra A-F, med E som laveste ståkarakter
	Hjemmeeksamen i gruppe	

Internasjonalisering

Det vil bli utarbeidet engelskspråklige moduler som kan utveksles med utenlandske læreinstitusjoner, som det etableres samarbeidsavtaler med. Det vil også være relevant å søke avtaler om lærer/forskerutveksling.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Mastergradsstudiet (120 sp) er organisert i åtte temaområder av ulikt omfang. Det enkelte emne er beskrevet nærmere under punkt 9; Emnebeskrivelser. Fagspesifikk fordypning består av to emner. Det siste emnet består av arbeid med mastergradsoppgaven.

Det er lagt vekt på å utvikle en sammenheng i studiet med en klar progresjon som forutsetter at hvert

emne tas i den rekkefølge som er skissert i figuren under. Studiets erfaringsbaserte profil skal ivaretas ved hjelp av kliniske eksempler, praksisstudier og systematisk granskning av studentenes erfaringskunnskap. Det legges videre vekt på at kliniske eksempler belyses ved hjelp av ulike teoretiske perspektiver. Grunnlagstenkningen skal relateres både til individ-, gruppe- og systemnivå i utviklingen av en faglig og vitenskapelig reflektert forståelse av psykisk helsearbeid både innen spesialist- og kommunehelsetjeneste.

Studentene skal gjennom sine obligatoriske arbeidskrav gjennom studiet gi forutsetninger for å kunne bidra til en bevisstgjort faglig og etisk yrkespraksis, og sette dem i stand til å vurdere forskningslitteratur og selv utvikle ny kunnskap. Det siste skal manifestere seg i mastergradsoppgaven.

Muligheten til faglig fordypning ivaretas både i første studieår (Emne 5a (4PH7721) eller 5b (4PH7731)) og i andre studieår (Valgfrie emner, 7a-c (4PM781/4PM782/4PM783). Disse fordypningene føres videre i mastergradsoppgaven. De valgfrie emnene (7a-c) kan eventuelt erstattes med studier av tilsvarende omfang ved en annen utdanningsinstitusjon etter avtale med Høgskolen i Hedmark.

Emneoversikt

Emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3

- **Mennesket, psykiske lidelser og det sosiale miljø - tjenesteorganisering og kommunikasjon**

  30 studiepoeng

- **Etikk og menneskesyn**

  5 studiepoeng

- **Teoretiske perspektiver på psykiatrisk sykepleie (optional)**

  10 studiepoeng

- **Teoretiske perspektiver på psykososialt arbeid (optional)**

  10 studiepoeng

- **Utvikling og utøvelse av psykiatrisk sykepleie (optional)**

  15 studiepoeng

- **Utvikling og utøvelse av psykososialt arbeid (optional)**

  15 studiepoeng

- **Vitenskapsteori og forskningsmetode**

  15 studiepoeng

- **Psykisk helsearbeid relatert til psykiske lidelser hos eldre (optional)**

  10 studiepoeng

- **Psykisk helsearbeid i spesialisthelsetjenesten (optional)**

  10 studiepoeng

- **Psykisk helsearbeid i lokalsamfunnet (optional)**

  10 studiepoeng

- **Mastergradsoppgave i psykisk helsearbeid**

  35 studiepoeng

Emneoversikt

4PH7701 Mennesket, psykiske lidelser og det sosiale miljø - tjenesteorganisering og kommunikasjon

Emnekode: 4PH7701

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Emnet er delt i 3 temaer, som beskrives hver for seg.

Mål for tema 1: mennesket, psykiske lidelser og det sosiale miljø:

Emnet skal bidra til at studentene utvikler sin kunnskap om helsefremmende strategier innen psykisk helsearbeid, gi en utdypet forståelse og innsikt i hvordan psykiske lidelser beskrives og oppleves og hvilke konsekvenser lidelsen kan få i hverdagen. Studentene skal kunne analysere sammenhenger mellom psykiske lidelser og biologiske, psykologiske, sosiale og kulturelle forhold.

Mål for tema 2: Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning

Emnet skal gi økt bevissthet på og utvikling i egen kommunikasjon og samhandling. Det skal legges vekt på at studentene utforsker relasjonens forutsetninger og dens betydning for psykisk helse. Videre skal emnet gi innsikt i konfliktløsning og endringsstrategier.

Mål for tema 3: Organisering av tjenester for mennesker med psykiske lidelser:

Emnet skal gi utdypede kunnskaper om hvordan samfunnet ved det offentlige, private og frivillige hjelpeapparatet møter og har møtt behov for omsorg og hjelp hos mennesker med psykiske lidelser, og

hvordan man kan og bør imøtekomme behov i fremtiden. Studentene skal utdype sine kunnskaper om ulike yrkesgrupper i hjelpeapparatet og om tverrfaglig samarbeid. Emnet skal gi innsikt i og refleksjon over aktuelle politiske føringer for psykisk helsearbeid.

Innhold

Innhold i tema 1: Mennesket, psykiske lidelser og det sosiale miljø

· Sentrale begreper i psykisk helsearbeid

· Utviklings- og personlighetspsykologi

· Helsefremmende og forebyggende aspekter innen psykisk helsearbeid

· Psykiske lidelser – klassifikasjon, uttrykksformer og erfaringer

· Ulike perspektiver, teorier og behandlingsmodeller relatert til psykiske lidelser

· Psykisk helse relatert til kultur, livsløp og livshendelser.

Innhold til tema 2: Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning

· Relasjonens betydning og forutsetninger

· Kommunikasjon, samhandlingsteorier og relasjonskunnskap knyttet til enkeltpersoner med psykiske lidelser, familie, grupper og nettverk

· Egenopplevelse av ulike samhandlingsrelasjoner og egen kommunikasjon

· Konflikt og konfliktløsning

· Endringsstrategier og tjenesteutvikling

· Gruppedynamiske prosesser

· Miljøterapi

· Relasjon i tilknytning til makt/avmakt, tvang og kontrolltiltak

· Veiledningsteori og erfaring med veiledning

Innhold i tema 3: Organisering av tjenestene for mennesker med psykiske lidelser

· Psykiatrien og psykisk helsearbeids historie

· Sosiologiske perspektiver på psykisk helsearbeid

· Politiske føringer innen psykisk helsearbeid

· Psykisk helsearbeid i et internasjonalt perspektiv

· Rettssikkerhet og lovgivning

· Brukerperspektivet: ledelse, deltagelse og samarbeid

· Tverrfaglig samarbeid og samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer

· Lokalsamfunnets betydning for psykisk helse

· Aktuelle forskningsmetoder for kunnskapsdannelse i praksis (inkl. prosjektarbeid)

Organisering og arbeidsformer

· Forelesninger

· Seminarer

· Gruppearbeid

· Prosjektpraksis

· Veiledningsgrupper

· Opplevelsesorientert læring

· Ferdighetstrening

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

2 studieoppgaver med fremlegg i plenum.

Vurderingsordning

1. Individuell hjemmeeksamen over 1 uke som vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F med E som laveste ståkarakter. Teller 60 % av totalkarakter.

2. Hjemmeeksamen i gruppe (prosjektrapport) over 2 uker som vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A- F med E som laveste ståkarakter. Teller 40 % av totalkarakter.

Begge deleksamener må være bestått for å få endelig karakter i emnet.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PH771 Etikk og menneskesyn

Emnekode: 4PH771

Studiepoeng: 5

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Emnet skal bidra til at studentene ser sammenhengen mellom etikk og menneskesyn – og kan gjøre rede for denne sammenhengen relatert til konkrete situasjoner i praksis. Emnet skal bidra til en presisering av omsorgsideologi og yrkesetikk i psykisk helsearbeid.

Innhold

· Grunnleggende etiske aspekter relatert til arbeid med mennesker med psykiske lidelser

· Omsorgsideologier i psykisk helsearbeid

· Etiske dilemma i psykisk helsearbeid (inkl. makt og tvang)

· Sammenhengen mellom etikk, menneskesyn og omsorgsideologi

· Prinsippbasert og ikke-prinsippbasert yrkesetikk med relevans for psykisk helsearbeid

· Humanistisk og ikke-humanistisk menneskesyn – relatert til psykisk helsearbeid

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og seminar.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen

Vurderingsordning

Skriftlig individuell hjemmeoppgave (2000 ord).

Studenten tar utgangspunkt i egen praksis og identifiserer et etisk dilemma i psykisk helsearbeid. Dilemmaet skal beskrives og analyseres på grunnlag av etisk teori. Begrunnet beslutning skal fattes for hvordan det skal handles i situasjonen.

Oppgaven vurderes med bestått/ikke bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PH7731 Teoretiske perspektiver på psykiatrisk sykepleie

Emnekode: 4PH7731

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4PH7701 Mennesket, psykiske lidelser og det sosiale miljø- tjensteorganisering og kommunikasjon og 4PH771 Etikk og menneskesyn.

Læringsutbytte

Delemnet skal gi studentene fordypet kunnskap i psykiatrisk sykepleies teoretiske og faglige fundament. Det skal gi en forståelse for fagets historiske utvikling og dagens utviklingstendenser med vekt på humanistiske og eksistensielle verdier, hvor pleie og omsorg er sentrale begreper. Delemnet skal bidra til å støtte studentenes utvikling av yrkesidentitet og faglig selvforståelse og evne til tverrfaglig samarbeid. Studentene skal få innsikt i forskning og fagutvikling i psykiatrisk sykepleie, ulike behandlingsmetoder og den erfaringsbaserte kunnskapen som anvendes.

Innhold

· Psykiatrisk sykepleies faglige fundament knyttet til historie, teori, vitenskap og erfaringsbasert kunnskapsutvikling i sykepleie.

· Forståelse, møte og samhandling med mennesker med ulike psykiske lidelser, uttrykksformer og kriser.

· Psykiatrisk sykepleie i et tverrkulturelt perspektiv.

· Døgnkontinuerlig omsorg og ivaretakelse av grunnleggende behov.

· Fysiske behov og problemer relatert til psykisk lidelse.

· Differensieringskunnskap: Fysisk sykdom og psykisk lidelse.

· Medikamenters betydning i behandling av psykiske lidelser og deres konsekvenser for livskvalitet. Virkning, bivirkninger og håndtering.

· Familiesamarbeid og samarbeid med menneskers sosiale nettverk. Livsmestring gjennom læring, sosial trening, aktivitet og arbeid.

Organisering og arbeidsformer

· Forelesning

· Seminarer

· Opplevelsesorientert læring

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Minimum 80% deltagelse i faglig veiledningsgruppe. I tillegg er det krav om deltagelse på minimum 2 av 4 veiledninger på fordypningsoppgaven.

Vurderingsordning

Fordypningsoppgave.

Vurderes med graderte bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste bestått karakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PH7721 Teoretiske perspektiver på psykososialt arbeid

Emnekode: 4PH7721

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

4PH7701 Mennesket, psykiske lidelser og det sosiale miljø- tjenesteorganisering og kommunikasjon, og 4PH771 Etikk og menneskesyn

Læringsutbytte

Studentene skal lære seg hvordan deres faglige fundament fra grunnutdanningen kan kombineres med spesialiserte kunnskaper og ferdigheter i psykisk helsearbeid. Studentene skal både utvikle en faglig trygghet basert på sin egenart og utvikle evnen til tverrfaglig samarbeid. De skal kunne forstå psykisk helse som et samspill mellom individ, familie, gruppe og samfunn og kunne drive endringsarbeid ut fra disse forskjellige innfallsvinklene.

Studentene skal kunne analysere et problem i et flerdimensjonalt perspektiv og beherske metoder som fremmer menneskelig vekst, styrker sosiale nettverk og gjør samfunnet til et bedre sted å leve for mennesker med psykiske lidelser.

Innhold

· Sosialpsykiatrisk tenkning og praksis.

· Ulike metoder innenfor individuelt psykososialt arbeid.

· Medikamentell behandling av psykiske lidelser.

· Samtidig behandling av rusproblemer og psykiske lidelser.

· Metoder for å lære brukere livsmestring, sosiale ferdigheter, aktivitet og arbeid.

· Individuell plan, samordnet psykososialt arbeid og aktørsamvirke.

· Gruppearbeid, familiesamarbeid og arbeid med sosiale nettverk.

· Samfunnsarbeid med vekt på realisering av opptrappingsplanen for psykisk helse.

Organisering og arbeidsformer

- forelesninger

- opplevelsesorientert læring

- seminarer

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Mimimum 80 % deltagelse i faglig veiledningsgruppe. I tillegg kreves deltagelse på minimum 2 av 4 veiledninger på fordypningsoppgaven.

Vurderingsordning

Fordypingsoppgave. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A – F, med E som laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PHP711 Utvikling og utøvelse av psykiatrisk sykepleie

Emnekode: 4PHP711

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Studenten skal gjennom teoretiske og praktiske studier få kunnskap, forståelse og erfaring i psykiatrisk sykepleiers ansvars-, funksjons-, og arbeidsområder innen psykisk helsearbeid, både i institusjoner og innen psykisk helsearbeid i lokalsamfunnet. Studentene skal dyktiggjøre seg i mellommenneskelige ferdigheter, utvikle god relasjonskompetanse og tilegne seg handlingsberedskap innen ulike metoder i psykiatrisk sykepleie.

Innhold

· Kunnskapsutvikling i praksis: praktiske studier i psykiatrisk sykepleie

· Den psykiatriske sykepleiers rolle, ansvars- og funksjonsområder i samhandling med brukere, pårørende og andre samarbeidspartnere.

· Holdninger, kunnskaper og ferdigheter relatert til ivaretakelse av grunnleggende behov, medikamentell behandling og bruk av tvang.

· Observasjon og dokumentasjon av behov for omsorg og sykepleie i forhold til utvikling av individuelle planer for brukere.

· Forhold som fremmer relasjonskompetanse knyttet til arbeid med individ, gruppe, familie og lokalsamfunn.

· Ulike handlingsalternativer og metoder i psykiatrisk sykepleie.

· Pasientens/brukerens rettsikkerhet relatert til psykiatrisk behandling.

Organisering og arbeidsformer

· Praksis (8 uker).

· Forelesninger

· Seminarer

· Ferdighetsøvelser med rollespill

· Case

· Gruppeøvelser

Åtte ukers praksisstudier. Praksisstedet skal være relevant for studiet og skal gi studenten ny faglig kunnskap og ferdighetstrening i forhold til tidligere yrkeserfaring. Individuell faglig veiledning skal gis av psykiatrisk sykepleier.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Deltagelse i individuell faglig veiledning.

Vurderingsordning

Evaluering av praksis. Vurderes til bestått/ikke bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PHP701 Utvikling og utøvelse av psykososialt arbeid

Emnekode: 4PHP701

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Studentene skal gjennom teoretiske og praktiske studier få kunnskap, forståelse og erfaring i den psykiske helsearbeiderens ansvarsområde, rolle og arbeidsmåter både i primær- og spesialisthelsetjenesten. Studentene skal beherske rollen som behandler og forandringsagent på individ-, familie-, gruppe- og samfunnsnivå.

Innhold

· Kunnskapsutvikling gjennom praktiske studier i psykososialt arbeid.

· Utvikling av relasjonskompetanse, kommunikasjonsferdigheter og evne til konfliktløsning.

· Ulike metoder i psykososialt arbeid.

· Samarbeid med brukere, pårørende, andre fagprofesjoner og mellom forvaltningsnivåer.

· Pasienters og brukeres rettigheter.

· Utvikling av individuelle planer for brukerne.

Organisering og arbeidsformer

· Praksis (8 uker)

· Forelesninger

· seminarer,

· case

· gruppeøvelser.

Praksisen er på 8 uker. Praksisstedet skal være relevant for studiet og skal gi studenten ny faglig kunnskap og ferdighetstrening i forhold til tidligere yrkeserfaring. Individuell faglig veiledning skal gis av fagperson med videreutdanning i psykisk helsearbeid eller annen relevant videreutdanning på tilsvarende nivå.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Deltagelse i gruppeveiledning

Vurderingsordning

Evaluering av praksis. Vurderes til bestått/ikke bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PM780 Vitenskapsteori og forskningsmetode

Emnekode: 4PM780

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

1.studieår.

Læringsutbytte

Kurset i vitenskapsteori og forskningsmetode skal gi studentene innsikt i vitenskapens filosofiske basis og metoder som er nødvendige for et masterstudium. Studentene skal tilegne seg kunnskap om ulike vitenskapsteoretiske retninger slik som empirisme, rasjonalisme, hermeneutikk, fenomenologi, kritisk teori og konstruktivisme. Studentene skal videre få forståelse for vitenskapelig kunnskap slik at de kan vurdere kvaliteten av kunnskapsdannelsen, dens rekkevidde og begrensninger og hvordan den kan anvendes i praktisk psykisk helsearbeid. Denne vurderingen forutsetter at studentene oppnår fortrolighet med både kvantitative og kvalitative metoder. Studentene skal bevisstgjøres i forhold til de muligheter for kunnskapsdannelse i praksis – med særlig vekt på handlingsorientert forskningssamarbeid. Dessuten skal studentene oppøve etisk bevissthet i forhold til forskningsetikk.

Innhold

· Kunnskap og kunnskapstradisjoner

· Vitenskapstradisjoner

· Hermeneutikk, fenomenologi og kritisk teori

· Aksjonsforskning – med vekt på handlingsorientert forskningssamarbeid

· Hovedtyper av kvantitative og kvalitative forskningsdesign og metoder – inkludert vitenskapsteoretisk forankring

· Forskningsetikk – relatert til alle faser i forskningsprosessen

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen skal kombinere oversiktsforelesninger, gruppearbeid (relatert til forskningsdesign og metoder). Studentarbeidene støttes opp av gruppevis veiledning.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Individuelt arbeid med essay knyttet til en vitenskapsteoretisk problemstilling. Det utarbeides retningslinjer for skriving av essay. Det gis skriftlig tilbakemelding fra faglærer.

Vurderingsordning

Skriftlig individuell 4-timers eksamen. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste bestått karakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PM783 Psykisk helsearbeid relatert til psykiske lidelser hos eldre

Emnekode: 4PM783

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Skriftlig rapport.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten geriatriske spesialkunnskaper i forhold til omsorg, diagnostisering og behandling av psykiske sykdommer i eldre år. Disse kunnskapene skal kunne anvendes i behandling, omsorg og veiledning av eldre og deres pårørende, inkludert eldre med særskilte behov, herunder aldersdemente. Studentene forventes etter dette emnet å ha kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid i forhold til eldre og kunne bidra til forebyggende og rehabiliterende arbeid ved å vurdere og å påvirke faktorer som virker inn på eldres livssituasjon. Videre skal studentene oppnå innsikt i eldre menneskers opplevelse av sorg- og krisereaksjoner i forbindelse med livssituasjon

Innhold

· Normale psykologiske prosesser relatert til aldring

· Mestring, sorg og tapsreaksjoner i alderdommen

· Omgivelsesrelaterte forhold som kan influere på eldres helse

· Livsmening og livskvalitet i eldre år

· Flerkulturelt perspektiv på aldring, eldre med minoritets – etniske bakgrunn

· Kjønnsperspektiv på aldring

· Psykiske lidelser relatert til høy alder

· Alderspsykiatri, psykiske sykdommer i eldre år; diagnostikk og behandling
- Depresjoner hos eldre
- Forvirringstilstander hos eldre
- Utvikling av demens; biologiske, psykologiske og sosiale aspekter

· Diagnostiske metoder og differensialdiagnostiske problemer knyttet til psykiske lidelser i eldre år

· Mennesker med aldersdemens; prinsipper for og teorier om behandling og omsorg

· Kommunikasjon, samhandling og miljøarbeid innen alderspsykiatri og demensomsorg

· Omsorgskjeden

· Helsefremmende og forebyggende strategier av relevans for eldre

· Pedagogiske prinsipper ved informasjon til, undervisning og veiledning av eldre

Organisering og arbeidsformer

Tillempede voksenpedagogiske prinsipper vil bli benyttet. Disse bygger på aktiv deltagelse fra deltagerne med en problembasert tilnærming. I emnet vil derfor den enkeltes kunnskaper og erfaringer løftes frem for å bygge opp om læringsprosessen gjennom gruppearbeid og individuelle presentasjoner. Læringsmodellen er interaktiv – med en rimelig balanse mellom dialog, forelesninger og gruppearbeid.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen

Vurderingsordning

Studentene arbeider i gruppe med utarbeidelse av en rapport relatert til en individuell plan for en pasient hvor sentrale begreper fra emnet skal anvendes. Det gis gruppevis veiledning.

Gruppeoppgave (4000 ord). Muntlig presentasjon av oppgaven. Vurderes til bestått/ikke bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PM782 Psykisk helsearbeid i spesialisthelsetjenesten

Emnekode: 4PM782

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

1.studieår.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studentene fordypet innsikt i spesialisthelsetjenestens oppgaver og utfordringer i et helhetlig perspektiv på psykisk helsearbeid. Denne innsikten skal bidra til en verdibevissthet i forhold til grunnlaget for psykiatrisk omsorg og behandling – med brukerdeltagelse som prioritert verdi. Studentene skal utvikle et analytisk og kritisk perspektiv på psykiatrisk omsorg og behandling – og se sitt medansvar for kunnskapsutvikling og praksisfornyelse i spesialisthelsetjenesten.

Innhold

· Spesialisthelsetjenestens funksjon i psykisk helsetjeneste – inkludert samordning og samarbeidsformer institusjonsinternt og mellom nivåer i helsetjenesten for å fremme helhetlige tjenestetilbud for mennesker med psykisk lidelse. Analyse av psykiatriens samfunnsmessige funksjon

· Det teoretiske grunnlag for ulike psykiatriske praksisformer: psykiatrisk undersøkelse, utredning og diagnostikk, miljøterapi, relasjonsarbeid, nettverksarbeid, likemannsarbeid, familie/pårørendesamarbeid, medikamentell behandling, forebyggende psykisk helsearbeid i spesialisthelsetjenesten

· Utfordringer i psykisk helsearbeid innen spesialisthelsetjenestens kontekst: Å møte ulike lidelsesuttrykk (sykdomslidelse, eksistensiell lidelse, behandlingslidelse og sosial lidelse), migrasjon og psykiske lidelser, bedring og bedringsprosesser, empowerment og psykiatrisk behandling

· Sentrale dilemmaer i psykiatrisk behandling – belyst ved aktuell lovgivning og etiske analysemodeller

· Individuelle planer i et bruker-/aktørperspektiv

· Modeller for kunnskapsutvikling i psykisk helsearbeid i spesialisthelsetjenesten – inkludert evidensbasert psykiatrisk praksis versus livsfilosofisk tilnærming/erfaringskunnskap

Organisering og arbeidsformer

Tillempede voksenpedagogiske prinsipper vil bli benyttet. Disse bygger på aktiv deltagelse fra

deltagerne med en problembasert tilnærming. I emnet vil derfor den enkeltes kunnskaper og erfaringer løftes frem for å bygge opp om læringsprosessen gjennom gruppearbeid og individuelle presentasjoner. Læringsmodellen er interaktiv – med en rimelig balanse mellom dialog, forelesninger og gruppearbeid.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Skriftlig rapport.

Vurderingsordning

Studentene arbeider i gruppe med utarbeidelse av en rapport relatert til en aktuell problemstilling for psykisk helsearbeid i spesialisthelsetjenesten. Rapporten skal være på 4000 ord (+/-)

Muntlig presentasjon av oppgaven i gruppe.

Eksamen vurderes til bestått/ikke bestått. For at eksamen skal kunne vurderes til bestått må alle gruppemedlemmene delta ved den muntlige presentasjonen.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PM781 Psykisk helsearbeid i lokalsamfunnet

Emnekode: 4PM781

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

1.studieår.

Læringsutbytte

Emnet skal bidra til at studentene tilegner seg kunnskaper om sentrale begreper, modeller og teorier knyttet til psykisk helsearbeid på individ, gruppe og samfunnsnivå. Emnet skal videre gi innsikt i sentrale begreper og tilnærminger i helsefremmende og forebyggende psykisk helsearbeid.

Innhold

· Det teoretiske grunnlag for psykisk helsearbeid i lokalsamfunnet – samt grunnleggende prinsipper i psykisk helsearbeid (behovskartlegging, prioritering og mål, helsefremmende og forebyggende arbeid, stimulere aktiviteter som fremmer mental helse, terapeutiske tilnærminger til kommunalt psykisk helsearbeid og politisk påvirkning av forhold som har betydning for mental helse)

· Sentrale begreper med relevans for psykisk helse/helsearbeid i lokalsamfunnet: brukerdeltagelse, kultur og kulturelt mangfold, lokalsamfunn/ samfunn/ fellesskap (sense of community), psykisk helse, lidelse og sykdom, livskvalitet, sosial endring (inkludert integrasjon, desintegrasjon), bemyndigelse (empowerment), opplevelse av meningssammenheng (sense of coherence). I tillegg introduseres ressursmobiliserende arbeidsformer i lokalsamfunnet slik som nettverksarbeid, psykososialt arbeid og veiledning

· Lovgivning med relevans for kommunalt psykisk helsearbeid

· Sykdomsforebyggende arbeid: Teorier og strategier

· Helsefremmende arbeid: Teori, ideologi og strategier med relevans for psykisk helsearbeid

Organisering og arbeidsformer

Tillempede voksenpedagogiske prinsipper vil bli benyttet. Disse bygger på aktiv deltagelse fra deltagerne med en problembasert tilnærming. I emnet vil derfor den enkeltes kunnskaper og erfaringer løftes frem for å bygge opp om læringsprosessen gjennom gruppearbeid og individuelle presentasjoner. Læringsmodellen er interaktiv – med en rimelig balanse mellom forelesninger og dialog.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Skriftlig rapport.

Vurderingsordning

Studentene arbeider i gruppe med utarbeidelse av en *kommunehelseprofil* relatert til psykisk helse (med utgangspunkt i en valgt kommune hvor sentrale begreper fra emnet skal anvendes). Det gis gruppevis veiledning. Gruppeoppgave (4000 ord). Muntlig presentasjon av oppgaven. Vurderes til bestått/ikke bestått.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag

4PM790 Mastergradsoppgave i psykisk helsearbeid

Emnekode: 4PM790

Studiepoeng: 35

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Alle forutgående emner må være bestått før en kan starte på mastergradsoppgaven.

Læringsutbytte

Studentene skal under veiledning skrive en individuell mastergradsoppgave. Oppgaven skal være et vitenskapelig arbeid, relatert til psykisk helsearbeid.

Mastergradsoppgaven skal relateres til sentrale problemstillinger innen psykisk helsearbeid generelt, eller være tilknyttet fordypningsfeltet i første eller andre studieår (Fagspesifikk fordypning (emne 5a): Psykososialt arbeid eller Fagspesifikk fordypning (emne 5b): Psykiatrisk sykepleie – eller Valgfri fordypning (emne 7a-c)). Mastergradsoppgaven, som kan være enten teoretisk eller empirisk, forutsetter at studenten viser evne til faglig selvstendighet. Den skal inneholde en teoretisk drøfting og refleksjon over faglitteratur. Empiriske oppgaver kan omfatte innsamling av eget empirisk materiale av begrenset omfang, eller studenten kan benytte eksisterende empirisk materiale som bearbeides metodisk og teoretisk. For begge typer oppgaver skal normalt teori-praksis-forholdet inkluderes.

Det stilles krav til systematisk og klarhet i fremstillingen. Mastergradsoppgaven kan enten være en monografi eller bestå av artikkel og et essay som er bundet sammen med en rammeberetning.

Studenten må selv velge et pensum på 1000 sider med relevans for oppgaven.

Innhold

Arbeidet med mastergradsoppgaven starter tidlig i semesteret og innen utgangen av tredje semester skal studenten legge frem en skriftlig prosjektbeskrivelse. Prosjektbeskrivelsen er en obligatorisk del av mastergradsoppgaven, og skal godkjennes av Høgskolen i Hedmark, Avdeling for helse- og idrettsfag innen fastsatt dato. Etter godkjenning tildeles veileder.

Prosjektbeskrivelsen skal inneholde: Tema/problemstilling inkludert bakgrunn for valget basert på gjennomgang av forskningslitteraturen på området. Relevansen for psykisk helsearbeid skal presiseres. Videre skal beskrivelsen redegjøre for studiens design og metode, forskningsetiske overveielser, fremdriftsplan samt en tentativ litteraturliste.

Det gis normalt 12 timers veiledning per student i forbindelse med mastergradsoppgaven. Det utarbeides en veiledningskontrakt mellom veileder og student. Denne skal inneholde plan for arbeidet (inkludert en presisert tidsplan). Veiledere er vitenskapelig ansatte ved de samarbeidende høgskoler.

Veiledning og deltagelse i oppgaveseminarer er obligatoriske studiekrav. Her skal studentene legge frem sine prosjekter til kritisk drøfting med lærere og medstudenter. Under oppgaveseminarene vil både vitenskapsteoretiske og metodiske spørsmål bli behandlet og relatert til Fagspesifikk fordypning (Emne 5a-b) eventuelt Valgfri fordypning (Emne 7a-c). Teoretiske perspektiver knyttet til oppgavenes problemstillinger innen psykisk helsearbeid, vil bli behandlet.

Organisering og arbeidsformer

- Oppgaveseminarer
- Individuell veiledning på mastergradsoppgaven

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Godkjent prosjektbeskrivelse, og deltagelse på oppgaveseminar.

Vurderingsordning

Masteroppgaven skrives individuelt eller i gruppe på 2 personer. I spesielle tilfeller kan det tillates en gruppe på 3 personer. Det vil bli gjennomført en muntlig individuell høring for de som har skrevet i gruppe. Den individuelle høringen kan medføre at karakteren blir justert en grad opp eller ned. Ved tilfeller der kandidaten ikke kan gjøre rede for oppgaven, kan karakteren bli satt til «Ikke bestått».

Det er utarbeidet retningslinjer for mastergradsoppgaven som skal følges ved gjennomføringen av oppgaven. Omfanget av oppgaven er på 17500 til 24500 ord. (1 side er ca. 350 ord.) Intern sensor (veileder) og ekstern sensor vurderer alle oppgavene. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste bestått karakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for folkehelsefag